

Közép- és kelet-európai üzleti online adatbázisok

A közép- és kelet-európai térségnek a nemzetközi gazdasági életben játszott növekvő szerepével együtt jár, hogy egyre-másra jelennek meg az új "business" adatbázisok. Annak ellenére, hogy legtöbbjük minősége még elmarad az ismert nyugati cég- és üzletihír-adatbázisokétól, információforrásként igyekeznek betölteni az eddigi vákuumot e téren. Átfogó "leltár" eddig nem jelent meg róluk a szakirodalomban; ezt a hiányt igyekszik az alábbi cikk pótolni, amelyben a szerző kizárólag a különböző dokumentumokban megjelent ismertetéseket gyűjti csokorba.

A közép- és kelet-európai országok – vagyis a volt európai KGST-országok – a Nyugat szemében, mint potenciális új piac, felértékelődtek. A piac megnyitásával együtt jár az információszerzés, beleértve annak legkorszerűbb módszerét, az online információkeresést. Tudvalevő, hogy a múltban az üzleti (business) adatbázisok között alig volt olyan, amely a KGST-országokra vonatkozó adatokat vagy híreket tartalmazott.

Ez a helyzet változóban van. Az utóbbi időben egyre-másra jelennek meg a különböző nyugati szolgáltatóközpontokban (hostokban) a kisebb-nagyobb terjedelmű, többé-kevésbé jó információkat szolgáltató üzleti adatbázisok a kelet-európai országokról. (Az "üzleti információn" a piacokra, cégekre, termelésre, kereskedelemre és a gazdasági élet egyéb területeire vonatkozó információkat értjük.)

Az alábbiakban ezekről az adatbázisokról számolunk be a részletes kifejtés és a teljességre törekvés igénye nélkül. A beszámoló a volt NDK-ra vonatkozó üzleti adatbázisokra nem tér ki.

Az üzleti jellegű információk három adatbázis-féleségben találhatók:

- ▶ céginformációs adatbázisokban, amelyek az egyes cégek adatait szolgáltatják;
- ▶ hír-adatbázisokban, ahol üzleti magazinok, hírlevelek stb. híreit, cikkeit, vagy azok kivonatát olvashatjuk;
- ▶ egyéb információkat tartalmazó adatbázisokban.

Céginformációs adatbázisok

GBI host

A német *Gesellschaft für Betriebswissenschaftliche Informationen*, vagy *German Business Information (GBI)* host specializálódott leginkább kelet-európai üzleti adatbázisok online szolgáltatására (egyéb üzleti adatbázisai mellett).

A **GBI** kelet-európai céginformációs adatbázisait röviden ismertetjük.

A **SINU** adatbázist a *Novosti* hírügynökség és a **GBI** együttesen állítja elő; a FÁK 320 vállalatának profilját tartalmazza: termelési programjait, együttműködési készségüket, esetleg pénzügyi adataikat is. A **SOBIZ** adatbázist a *SovInfoLink* és a **GBI** készíti, mintegy 2500, nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező FÁK-beli cég termelési és egyes pénzügyi adatait tartalmazza, a vezetők nevével. A **SOPAD** szintén a *SovInfoLink* és a **GBI** terméke, a FÁK országaiban működő 1900 intézet, társulat és más szervezet (de nem vállalat) adatait, működési területét teszi online kereshetővé.

A **RUSSIA** (*Russian Officials and Businessmen Reference Guide*) adatbázisban 20 ezer orosz vállalat, 1600 vegyes vállalat, 1200 bank és fontos lémezlyek adatai vannak meg, egyelőre offline (lemezes) formában. A szolgáltató szerint hamarosan online is hozzáférhető lesz.

Az **ESTCO** adatbázis 28 ezer észtországi vállalat alapadatait tárja fel. A **LIFT** mintegy 1000 litvániai cégről nyújt információkat.

A **POLU** adatbázis kb. 6000 lengyel vállalatról szolgáltat alapadatokat (termelési profilt, a vezetők nevét, az alkalmazottak számát stb.).

A **HUCO** és a **HUNTECH** adatbázist az *OMFB* és a *Nemzetközi Technológiai Iroda (NETI)* állítja elő. Az előbbi mintegy 41 ezer magyar vállalat alapadatait, az utóbbi mintegy 1000 olyan magyar vállalat alapadatait és részletesebb termelési információit tartalmazza, amelyek – műszaki szakterületeken – együttműködést, partneri kapcsolatokat keresnek külföldi cégekkel. Az 1. és a 2. ábrán egy-egy mintarekord látható a **HUCO** és a **HUNTECH** adatbázisból.

A csehországi *Inform Katalog* által előállított **IKCF** adatbázis közel 12 ezer csehországi és szlovákiai vállalat adatainak online keresésére alkalmas.

Végül meg kell említenünk a **GBI**-nél online hozzáférhető, az *Ost-West Direkt* vállalat által készített címjegyzéket, amelyben 150 ezer közép-kelet-európai cég címe található meg, köztük 4400 bolgár cég (**BATTI**) és 4800 román cég (**RATTI**) címe.

AN: 41335, HUCO
 CO: ZUGLOPLAST MUYAG ES FEMFELDOLGOZO KISSZOVETKEZET
 LO: 1149 BUDAPEST
 AD: VARNA U 12-14
 CC: 01
 MM: FEHERVARI TIBOR
 PETRI ISTVAN
 KISVARI JOZSEF
 NN: Steuer Nummer: 10024728201
 Register Nummer: 0000000000
 AC: 1616 Chemical industry
 1461 Iron and metal mass production
 1411 Manufacture of machinery and equipment
 YF: 1900
 EM: 30

1. ábra Mintarekord a HUCO adatbázisból (GBI)

AN: 990, HUNTEC
 CO: Development Ltd. of Machine Tool Works Group
 ST: Kisgyar u. 23
 LO: Halasztelek
 KT: O. Jakkel, Dr., President-director, Gy. Lendvai, Mr.,
 Technical managing director
 TE: Telefon: 1-158-336926-74-013
 Telex: 22-5207
 Fax: 26-74-330
 TI: Technological softwares.
 TX: Development of CNC machine-tools, machining centres for
 flexible production, cutters and cutter systems; Safeguarding
 of quality; Methodes of testing of machine-tools and their
 evaluation with computers; Buying know-how and developing co-
 operation in this field.
 RF: Patents for CNC multispindle machining centre - in Hungary
 and abroad (Germany, Bulgaria, Chechoslovakia, USSR, Italy,
 Poland, Switzerland); for machine-tool parts: in Hungary; Our
 customers: firms from Germany, USA, Poland, Chechoslovakia,
 Iran, Yugoslavia, etc.
 TY: Available R+D Capacity; Product
 FK: Intellectual capacity: machine-tool design engineers and
 specialists
 PL: 2314

2. ábra Mintarekord a HUNTECH adatbázisból (GBI)

Egyéb hostok

A **Data-Star** új **D&B East European Directory (DNEE)** adatbázisát a **Dun and Bradstreet** cég buda-
 pesti irodája készíti. A **DNEE**-ben három ország,
 Magyarország, Lengyelország és a Cseh és Szlovák
 Köztársaság (az adatbázis 1992. decemberi in-
 dulásakor még így szerepelt), összesen több mint 20
 ezer cégének adatait kereshetjük online. 1993 márci-
 usában Magyarországról 7200 cég, Lengyelországból
 6800 cég és Csehszlovákiából 6600 cég volt az adat-
 bázisban. Egy magyar cég mintarekordját láthatjuk a
 3. ábrán.

Az olasz **Cerved** host a magyar **Központi Statiszti-
 kai Hivatal**tól származó adatok alapján csaknem 27
 ezer magyarországi vállalat adatait tartalmazza. A
 cseh és szlovák statisztikai hivataltól származó,
 6000 ottani cég adatait is online kereshetővé teszi.

A **Genios** hostnál elérhető **POLF** adatbázis 12
 ezer lengyel cég alapadatait (címek, ipari ágazatok)
 tartalmazza.

Tudomásunk van arról, hogy a **Kompass** vállalat,
 amely európai országok sok százezer cégének adatait
 teszi kereshetővé kitűnő online adatbázisaiban és
 CD-ROM formában, újabban egy kelet-közép-európai
 cégadatbázis előkészítésén fáradozik. Bejelentése
 1993-ban várható.

AN DUNS NO: 64-390-4121, D-S UPDATE: 9209.
 CO RABA MAGYAR VAGON ES GEPGYAR RT.
 AC: 1 Budai U
 H 9002 Gyor.
 HUNGARY (HU).
 TL Telephone: 36-96 12111
 Telex: 24255
 Fax: 36-96 14711.
 HI Year started: 1896
 This is:
 A public limited company.
 MM Director: Edit Lakatos
 General manager: Barnabas Zalan
 General manager: Ferenc Romvari
 CC US SIC:
 Primary: 3714 Motor vehicle parts and accessories
 Secondary: 3351 Copper rolling and drawing
 3559 Sewing machines and hat and
 zipper making machinery
 EM Employees: 10,568.
 FI Statement Sales: 18,176,282,000 Ft
 Statement Year: 91
 % Export Sales: 56%.

3. ábra Mintarekord a Dun & Bradstreet East European
 Directory adatbázis magyar állományából (Data-Star)

Hír-adatbázisok

A **Dialog** és a **Data-Star** hostnál kereshető a
Reuter Textline adatbázisa, a világ egyik vezető üzle-
 tihír-adatbázisa. Több mint 5 millió cikket dolgoz fel,
 ezek többségét teljes terjedelemben közli az adatbá-
 zis. Külön részállománya van a FÁK és a többi volt
 KGST-ország üzleti híreire. Ebben Magyarországról
 négy folyóiratot dolgoznak fel: a Tőzsde Kurirt, az
 MTI-Econewst, a Figyelőt és a Heti Világgazdaságot.
 A források kiegészülnek a **BBC Monitoring Services**
 és a **Reuter News Services - Eastern Europe** szolgál-
 tatásokkal. A FÁK hírforrásai közül 11 folyóirat és
 napilap híreit figyeli a Textline.

Hasonló szerepe van a jól ismert és nálunk is ked-
 velt **PTS PROMT** hír-adatbázisnak, amely ugyancsak
 a **Dialog**nál és a **Data-Star**nál kereshető online. A
Predicasts cég hatalmas, több milliós adatbázisa
 több ezer üzleti és vállalati periodika feldolgozásával
 szolgáltatja a cégekre, piacokra, termelésre, kereske-
 delemre stb. vonatkozó friss híreket. Az adatbázis
 keresését kitűnő tezauszok segítik.

A **Dialog** host **Current Digest of the Soviet Press**
 nevű adatbázisa a FÁK mintegy 100 napilapjának és
 más periodikáinak üzleti híreit dolgozza fel. Csaknem
 20 ezer rekord kereshető online 1982-ig visszamenő-
 leg.

A **Dialog** és a **Data-Star Investext** nevű adatbázisa
 250 ezer gazdasági és pénzügyi jelentést dolgoz fel,
 köztük több százat Kelet-Európáról. Az **EIU: Business
 International** is a **Dialog**nál kereshető; 57 országból
 származó teljes szövegű üzleti hírek és jelentések ol-
 vashatók benne. Pl. Lengyelország és a Nyugat üzleti
 kapcsolatairól 246 jelentést tartalmaz.

A **GBI** host **IFO Osteuropa-Dokumentation (IFOOST)** német nyelvű adatbázisa valamennyi (új és régi) közép- és kelet-európai ország napisajtójából és tudományos sajtójából származó, kb. 2200 hírt tartalmaz.

Az **FT Profile** és a **Mead Data Central** hostnál található a **TASS** nevű adatbázis. A FÁK hírügynökségénél megjelent valamennyi hír teljes szövege angol nyelven kereshető, napi frissítéssel. A **PFDS** hostnál kereshető **ECOTASS** adatbázis a **TASZSZ** hírügynökség heti bulletinjeit adja közre német nyelven, a FÁK üzleti híreinek összefoglalásával. A **SovInfoLink** adatbázis-készítő 100 körüli orosz nyelvű napilap és folyóirat válogatott cikkeinek fordítását és tömörített változatát szolgáltatja a **Data-Star**, a **Mead** és a **GBI** host; csak az utóbbi frissíti **SOPRA** nevű adatbázisában ezt az állományt, amely a Moscow News teljes anyagát is tartalmazza. Végül a **GBI** host **SINT** nevű adatbázisa a **Novosti** hírügynökség jelentéseit közli a FÁK gazdasági életéről.

Egyéb online információforrások

A **SOWHO**, Who's Who in the CIS, vagyis Ki kicsoda a FÁK-ban nevű adatbázist is a **SovInfoLink** készíti, és a **GBI** szolgáltatja online. Mintegy 600 FÁK-beli politikai és katonai tisztségviselő életrajzi adatait tartalmazza. Ugyancsak a **SovInfoLink** készítésében és a **GBI** online szolgáltatásában kereshető a **SOLEG (SovLegisLine)** nevű adatbázis, amely a FÁK kereskedelmi és üzleti jogi információit tartalmazza angol nyelven (engedélyezés, végyes vállalatok alapítása, szerzői jog stb.). Meg kell jegyezni, hogy a **SovInfoLink** adatbázis-készítő cég (USA) valamennyi, a fentiekben közölt adatbázisát nemcsak a **GBI** szolgáltatja online, hanem **Soviet News** címen elérhető a **Mead Data Central**, a **Westlaw** hostnál (előfizetési díj fejében), továbbá a **Data-Star** is, mint a **Textline** adatbázis része; öt állománya van, ezek a **GBI**-nél külön-külön adatbázisokban kereshetők (l. fenn).

A **Genios** host **Intrade** adatbázisa kelet-európai piacok információit közli német nyelven. Ugyancsak kelet-európai piaci információkat közöl a német nyelvű **BfAI (Bundesstelle für Aussenhandelsinformationen)** adatbázis, amelyet a **GBI**, a **Genios** és a **FIZ-Technik** szolgáltat online; ez az adatbázis alkalmas német vállalatokkal való együttműködési (partnerkereső) információk szolgáltatására. Üzleti és kereskedelmi együttműködési lehetőségeket tartalmaz az **USSR Business** adatbázis, a hasonló nevű folyóirat teljes szövegének online kereshető változata (a **NewsNet** host szolgáltatja); ebben az adatbázisban FÁK-beli szakemberek neve és címe olvasható, akik üzleti lehetőségek és kapcsolatok ismerői. (Az adatbázis a **PTS Newsletter Database** része is, amely a **Dialog** nál és a **Data-Star** nál is megvan.)

A bécsi **Wiener Institut für Internationale Wirtschaftsvergleiche (WIIW)** intézet készíti az **Eastern Bloc Countries Economic Data** adatbázist, amelyet a

Reuters Information Services szolgáltat online. Mintegy 7500 havi, negyedévi és évi idősort tartalmaz a korábbi KGST-országok és Jugoszlávia gazdasági mutatóiról, kereskedelmi forgalmáról, pénzügyeiről, statisztikai adatairól stb.

A **Mead Data Central NEXIS** hostjánál kereshető az **Eastern European Business and Investment Guides (EEBIG)** adatbázis, amely 6 korábbi KGST-ország és a volt Jugoszlávia üzleti környezetének fő jellemzőit tartalmazza online kereshető módon; öt állományból áll (statisztikák, politikai és gazdasági háttéranyagok, gazdasági reformok, az üzleti aktivitás formái, adózás és munkahelyek).

A **Russia Express** és a **Russia Express Contracts** a **NewsNet** host adatbázisai, üzleti lehetőségeket kínál, azonos című folyóiratok teljes szövege (oroszországi üzleti projektek); ugyancsak része a **Dialog**-nál és **Data-Star** nál is kereshető **PTS Newsletter Database** adatbázisnak. Ez a kettő nemrégiben kiegészült a **Russia Express Perestroika: Executive Briefing** nevű adatbázissal (ez a hírlevél a "peresztrojka" környezetében meglévő üzleti lehetőségeket tárgyalja).

Fontos adatbázis a **GBI** host **BOW** adatbázisa (**East-West Cooperations**), amely német és kelet-európai cégek együttműködési ajánlatait tartalmazza, mintegy 2000 cég részéről. Az együttműködési kérések részletes leírását és a cégek rövid profilját tartalmazza.

Végül meg kell említeni a **Tradstat** adatbázist, amely a **Data-Star** nál érhető el. A vezető ipari országok külkereskedelmi táblázatait szolgáltatja, a világ többi országai, köztük a kelet-európai országok vonatkozásában.

E rövid áttekintésből látható, hogy ugyancsak szaporodnak azok a nyugati online adatbázisok, amelyek – egészükben vagy részükben – kelet-európai piaci, cég- és egyéb információkat tartalmaznak. Olyannyira kezd nehezedni az eligazodás az ilyen adatbázisok között, hogy a **GBI** host előkészületeket tett egy, a kelet-európai üzleti adatbázisok katalógusaként használható metaadatbázis létesítésére. A **DBMOE** nevű szolgáltatást, az "adatbázisok adatbázisát" a **GBI** a moszkvai **Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központtal (NTMIK)** közösen készítik elő.

Irodalom

- HOLZNER, S.: Eastern Europe business information. = Online Information 92. 16th International Online Information Meeting Proceedings. London, 8–10 December 1992 (Learned Information, Oxford and New Jersey, 1992), p. 241–250.
- Directory of Online Databases. 13. köt. 2. sz. 1992. (Cueadra/Gale, Gale Research Inc., Detroit, London).
- Data-Star News, 11. köt. 10. sz. 1992. p. 3.
- Doing business with Eastern Europe – A guide for Dialog searchers. Dialog Europe, 1993.
- GBI – Die Datenbank für Betriebswirtschaft und Management. Katalógus, 1992. szept.

Beérkezett: 1993. III. 10-én.